

OPTIMISME EN DAADKRACHT ZIJN DE INGREDIENTEN VOOR EEN DUURZAAM KLIMAAT.

1. HERINRICHTING VAN ONS DEMOCRATRISCH STELSEL.

Het huidige democratisch systeem is als basisprincipe een groot goed in onze samenleving. De essentie daarvan is, dat we meningen uitwisselen over welk onderwerp dan ook, en uiteindelijk tot een besluit komen dat iedereen bindt zonder geweld. Dit systeem vertoont erosie. Veel burgers herkennen zich niet meer in de besluiten, die genomen worden, in Nederland zijn maar slechts 4 % van de burgers lid van een politieke partij, steeds minder burgers gaan actief stemmen of stemmen als “spijtoptant” op vaak een nieuwe partij uit onvrede over de bestaande partijen. Veel burgers voelen zich niet gehoord.

Dit vraagt juist bij het klimaatvraagstuk om een andere inrichting van ons democratisch systeem. Ik stel voor grondig te onderzoeken of wij niet over kunnen gaan naar een systeem, waarin 150 Nederlandse burgers met kiesrecht ad random worden uitgeloot lid te worden van het nationale parlement, en bij concrete vraagstukken worden gevoed door onafhankelijke deskundigen op het onderhavige onderwerp. Hiermee kan worden bereikt, dat het gaat om het daadwerkelijk oplossen van problemen waarmee de burger wordt geconfronteerd, ideologische discussies zoveel mogelijk worden vermeden, en puur partijpolitieke problemen zoveel mogelijk als irrelevant worden verklaard. De oplossing van problemen, waarmee de burger wordt geconfronteerd, staat centraal. Fijn slijpen van dit systeem vraagt aandacht, maar het is een wezenlijk andere denkrichting binnen het democratisch stelsel.

2. VERANDERING VAN HET ECONOMISCH MODEL.

In het neoliberale model is het usance, dat schade aan natuur, aarde en mens niet wordt opgenomen in de totale kostencalculatie. De gevolgen van CO₂ –uitstoot, de verschraving van de biodiversiteit, ja zelfs de negatieve gevolgen voor de gezondheid van mensen, worden genegeerd en niet meegenomen in het businessmodel van menig bedrijf. Hier geldt helaas de uitspraak van Lucebert “Alles van waarde is weerloos”. Deze handelwijze moet afgelopen zijn. De overheid moet namens de burgers paal en perk stellen aan de wijze waarop ondernemingen omgaan met onze leefomgeving. Allereerst moet ervoor gezorgd, dat alle kosten van productie zichtbaar moeten worden gemaakt, en een stap verder moet betekenen, dat bepaalde productiemethoden bij wet verboden worden. Bedrijven moeten wel in de gelegenheid worden gesteld om zich aan te passen aan deze nieuwe maatschappelijke eisen, maar zijn het stellen van normen, een tijdsperiode waarbinnen aan deze normen moet worden voldaan onmisbaar om “op tijd” de bakens te verzetten. Een goed voorbeeld vormt de subsidie, die ondernemingen nu ontvangen voor fossiele productie (volgens de laatste berekeningen 42 miljard euro per jaar.) Een door de overheid en het bedrijfsleven opgestelde planning wanneer een omslag naar CO₂-vrije productie moet zijn gerealiseerd is hard nodig. De vrijkomende subsidies voor fossiele productie moeten bedrijven in staat stellen door innovatie de gewenste omslag te realiseren. De vrijgevallen subsidies moeten ook ingezet worden om de gevolgen van de beoogde transitie voor de inkomensverdeling te mitigeren.

3. DE JEUGD HEEFT DE TOEKOMST

Het zijn vooral de jongeren, die te maken zullen krijgen met de gevolgen van een ongewijzigd beleid. Het is dan ook van groot belang, dat jongeren op school een dialoog voeren over de verhouding aarde/natuur en mens. De boodschap is, dat de mens bij zijn exploitatie van de aarde in duurzaam evenwicht blijft met de natuur. Bemoedigend is, dat steeds meer docenten het als hun taak zien in hun lessen de kwetsbaarheid van onze leefwereld te benadrukken.

Het zal ook een stap voorwaarts zijn wanneer er internationaal georiënteerde projecten voor scholieren worden opgezet, waarin zichtbaar wordt welke gevolgen de internationale handel(productie) heeft voor de natuur in de diverse werelddelen, voor de leefwereld en de diverse culturen. Deze aanpak zal jonge mensen vroegtijdig kennis laten maken met de mondiale wereld en meer begrip kweken voor de belangen van de burgers elders

Gerard Knoop
Blaricum, september 2023